

II. Ἐπισκέψεις Καρστικῶν Πηγῶν καὶ ὑπογείων ποταμῶν.

Visites de sources karstiques et de rivières souterraines.

Ὑπόγειος ποταμός «ΓΛΥΦΑΔΑ» Δυροῦ

Ἄρ. Σπηλ. Μητρώου 25

Ὑπὸ "Αννας Πετροχείλου

Είναι υπόγειος ποταμός ἐν ἐνεργείᾳ πού τὰ ύφαλμα νερά του χύνονται στὴν θάλασσα 23 μέτρα δεξιώτερα ἀπὸ τὴν παλιὰ εἰσοδό του.

Βρίσκεται στὸν μυχὸν τοῦ ὄρμου Δυροῦ κοντά στὸ σπήλαιο Ἀλεπότρυπα.

Ἡ πραγματικὴ εἰσοδός του εἶναι τρύπα διαστάσεων $0,30 \times 0,50$ μ. καὶ δρισκεται λίγο πάνω ἀπὸ τὴν θάλασσα, ποὺ ὅταν είναι φουρτεύνα εἶναι ἀπροτέλαστη. Συγεχίζει στενὸν καὶ χαμηλὸν τοῦγελ ἐπὶ 85 μ. Οἱ ἔρευνηται ἔπειτε νὰ τὸ διαβοῦν ἔρποντες, ὡς που νὰ φθάσουν στὴν πρώτη λίμνη καὶ ἔπειτα νὰ συγεχίσουν μὲν ἀτομικές ἐλατικές θάρκες. Σήμερα ή ἐπίσκεψις γίνεται ἀπὸ τεχνητὴ ἀνετη εἰσοδος μὲν δάρκες ἀπὸ ντουραλιγδές.

Τὸ ἐξερευνηθὲν μέχρι σήμερα τιμῆμα τοῦ σπηλαίου — υπογείου ποταμοῦ — αγέργεται: σὲ $3.100+300$ υποδρύχια καὶ ἔκτείνεται: σὲ δύο παραλλήλους πλοκάμους.

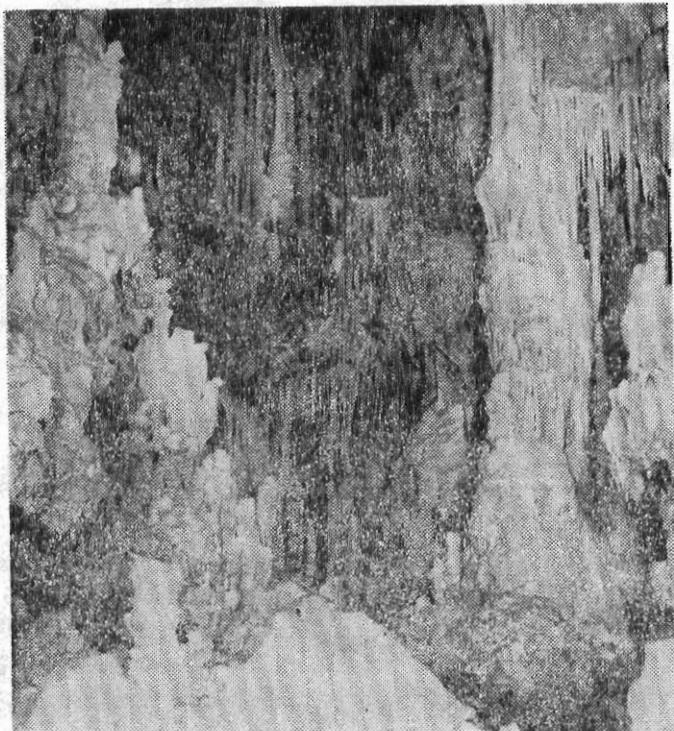
3700 διαμρ γρυντι

Ἡ τουριστικὴ διαδρομὴ μήκους 2.000 μ. περ. διαγράψει: κύκλον, γιατὶ εἰς μήκος 1.000 μ. περ. ἐγώθηκαν τεχνητὰ οἱ δύο παραλλήλοι πλόχαρι του.

Οἱ ἐπισκέπτης πρῶτα ἀποδιέλλεται στὸ ξηρὸν τιμῆμα τοῦ σπηλαίου γιὰ νὰ θαυμάσῃ τοὺς διαδρόμους καὶ θαλάμους ἀπὸ ἀλαβάστρινο διάκοσιμο ὡς τὰ Ἀγάκταρα τοῦ Ποσειδώνος. Ἐδῶ οἱ πολύχρωμοι σταλαχτῖτες χρειαζομένοι ἀπὸ ψηλές δροφές, οἱ τεράστιοι σταλαγμῖτες, διποις καὶ οἱ λαμπτερόσουες κολῶνες, συγθέτουν τὰ ὕδραις θεραπευτικά συμπλέγματα.

Στὸ λιμναῖο τιμῆμα θὰ ἐπισκεφθῇ τὴν Γατθικὴν Σάλλα. Θὰ συγχαντήσῃ τὶς Στάλες

τοῦ Ἡρακλέους, τῇ Γραφικῇ Λίμνῃ, τὸν Διάδρομο τοῦ Μεγάλου Δίσκου, τὸν Μέγα τὸ Ωκεανό, τὸν Πύργο τῆς Πίζας, τὸ Ἀντρό τοῦ Δράκοντος, τὴν Κόκκινη Σάλα, τὴν Σάλλα τῆς Κρυστάλλινης Βροχῆς, τὴν Θάλασσα τῶν Νευκαρίων μὲν τὰ δυθισμένα καράβια, Τὸ Λευκὸ Νησάκι, τὸ Λευκὸ Τούνελ, τὸ Παρεκκλήσι, τὰ ἔκτετα μένα Λευκὰ Διαμερίσματα, τὴν Σάλα τῶν Μικρῶν Λευκῶν Κρεμικτῶν Νυφικῶν, Κλινῶν τῶν Νεράτων, τὴν Ρόδο Σάλα, τὸν Πύργο Δυρρᾶς, τὴν Καθεδράλη, τὸ Κιδούνι, τὴν Μεγάλη Θηγμωνιά, τὸν Διάδρομο τῶν Θαυμάτων, τὴν Λίμνη τῶν Ωκε-

«Ξηρὸν τμῆμα». Ἀνθομόρφοι σταλαγμῖτες ἀριστερὰ καὶ ἡ «Διαμαντένια κολάτων» δεξιὰ στὰ «Ἀνάκτορα τοῦ Ποσειδώνος».

(Φωτ. Λαζαρός Πετροζελλού)

αγίδων, τὴν Μικρὴ Θηγμωνιά, τὸ Λευκὸ Ἀρκουδάκι, τὶς Στύλες τοῦ Ἡρακλέους.

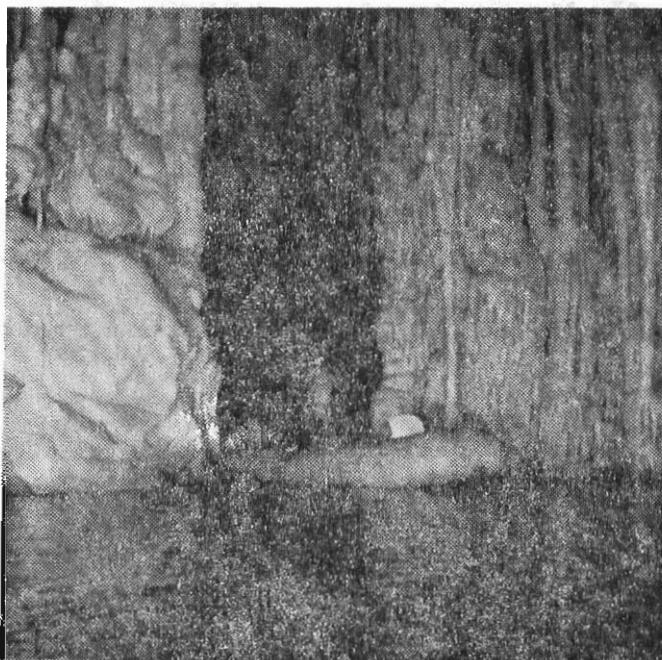
Στὸ σημεῖο αὐτὸ ἐλοκληρώνεται ὁ λιμναῖος κάκλος ποὺ διέγραψαν οἱ θάρκες γιὰ νὰ ἐπιστρέψουν ἀπὸ τὸν Κευτρικὸ Διάδρομο στὴν ἀποδάθρα ἔξθετο.

Οἱ κολῶνες καὶ οἱ σταλαγμῖτες ποὺ στολίζουν τὸ πηγαίο φυτρώνουν μέσα ἀπὸ τὸ νερό. Τὸ φαιγόμενο αὐτὸ ὄφειλεται κατὰ ἐλάχιστο παταστὰ στὴ δύθιση τῆς νοτίου Πελοποννήσου, κυρίως ὅριως στὴν ὑφωση τῆς Ευλάσσης. Τὸ πρώτῳ ἀποδεκχύεται ἀπὸ τὰ δυθισμένα ἐρείπια ἀρχαῖων πόλεων στὰ παράλια τῆς νοτίου Πε-

λοπογυγήσουν. Τό δεύτερο ἀπὸ τις παλαιές κολῶνες καὶ σταλαγμῖτες τοῦ σπηλαίου ποὺ εἶγι κατακόρυφοι.

Ἐάν ήτον μόνον βύθιση, ὁ παλαιὸς διάκοσμός του θὰ ήταν κεκλιμένος καὶ κατὰ τὸ πλεῖστον κατεστραμμένος λόγῳ ἀπωλείας τῆς ισορροπίας του. Οἱ ὑπάρχουσες ζημιές εἶναι ἐλάχιστες ἀγαλόγως τοῦ μεγέθους του.

Η ἔξερεύνησις τοῦ σπηλαίου Γλυφάδας ἀρχισε ἀπὸ τὸ ζεῦγος Πετροχείλου

Νέον τμῆμα «Γλυφάδας». «Ἀρακτορικὴ Πύλη» μὲ καταπληκτικὰ τοιχώματα Πίσω ἀπὸ τὴν πύλη ὁ πελώριος «Ἀλαβάστρινος καταρράκτης». Διακρίνεται ἡ κ. Πετροχείλου σὲ ἐλαστικὴ βάρκα.

(Φωτ. Ἀννα, Πετροχείλου)

τὸ ξενὸν 1949, ἡ δὲ ἀξιοποίησις του ἔγινε τὸ 1961. Η γεωλογικὴ μελέτη τῆς περιοχῆς ἔγινε ἀπὸ τὸν Ι. Πετρόχειλο. (Ανακοίνωσις εἰς Διεθνὲς Σπηλαιολογικὸν Συνέδριον Βένγης 1961 ἀπὸ τὴν κ. Ἀγγα Πετροχείλου).

Ἡ χαρτογράφησις, ἡ ὑπόδειξις τῶν σημείων διαγοίζεως τῶν τεχνητῶν σηράγγων ὡς καὶ ἡ κοθιδίγησις καὶ παρακολούθησις τῶν ἔργων διευθετήσεως ἀπὸ σπηλαιολογικῆς πλευρᾶς, ἔγινε ἀπὸ τὴν κ. Ἀγγα Πετροχείλου.

Τέλος, οἱ ὑποδρύχιες ἔρευνες εἰς διάφορες χρονολογίες, ἔγιναν μὲ συνεργασίᾳ τῆς Ελληνικῆς Σπηλαιολογικῆς Εταιρίας ἀπὸ τὴν ὅμαδα τῆς Ἑλληνικῆς

Όμοσπονδίας Υποδρυχίου Δραστηριότητος μὲ πεικεφαλῆς τὸν κ. Ἐμμ. Παπαγρηγοράκην, Πλωτάρχην τοῦ Πολεμικοῦ Ναυτικοῦ. Συνεργάτες τοῦ ἡταν οἱ κ.κ. Ι. Λευκαδίτης, Κ. Μπούκας, Γ. Γαλανός, Σ. Βλάχης καὶ Ι. Καλαθᾶς.

Στὴν τελευταῖα ἔρευνα, ποὺ ἔγινε τὸν Φεδρουάριο τοῦ 1971 εἰς μῆχος 300 μ. πέρα ἀπὸ τὸ τέλος τοῦ γνωστοῦ σημείου τοῦ σπηλαίου, ἔλαβε μέρος καὶ ἀμερικανικὸν κλιμάκιον αὐτοδυτῶν. Ἐπίσης ἔλαβε μέρος δὲ Υδρογειωλόγος παρὰ τῷ ΕΘΙΤΜΕ κ. Δ. Χαραλάμπου, ἀντιπρόεδρος τῆς Ε.Σ.Ε.

ANNA ΗΕΤΡΟΧΕΙΑΔΟΥ

La grotte « Vlychada » ou « Glyfada » No 25

Par Mme Anna Petrochilou

C'est un fleuve souterrain en activité dont les eaux saumâtres se jettent à la mer à une distance de 23 m. vers la droite de son ancienne entrée.

Elle se trouve au fond de la baie de Dirou, près de la grotte « Alepotrypa ».

Son entrée véritable est un trou mesurant 0,30 X 0,50 m. qui se trouve un peu au-dessus de la mer; lorsque la mer est tourmentée, cette entrée devient inaccessible.

Les explorateurs étaient obligés de continuer en rampant un tunnel pe petites dimensions mais de longueur de 85 m. afin d'arriver au premier lac pour s'embarquer sur de petites barques en caoutchouc.

Aujourd'hui, le visiteur arrive à ce point par moyen d'un tunnel qui a été ouvert dans une assez grande distance de la mer par des barques en duralinox.

La partie de la grotte-fleuve souterraine explorée jusqu'à ce jour s'élève à 3.100 m. et 300 m. sousmarine, et s'étend en deux bras parallèles. Le trajet effectué à des fins touristiques, suit la direction d'un cercle car, les deux bras parallèles ont été joints artificiellement, et atteint une longueur de 2.000 m environ.

Le visiteur débarque d'abord à la partie sèche de la grotte pour admirer les galeries et salles ayant un décor d'albâtre jusqu'à l'**«Anaktora tou Possidonos»** (Palais de Neptune). Ici les stalactites multicolores sur les hauts plafonds, les stalagmites énormes ainsi que les colonnes luisantes, composent des ensembles magnifiques.

Dans la partie lacustre le visiteur arrive à la **«Gothiki Salla»** (Salon Gothique). Il rencontre les **«Colonnes d'Hercule, corridor du Grand Disque, le Grand Océan, la Tour de Pisa, l'Antre du Dragon, le Salon rouge, la salle de la Pluie en cristal, la Thalassa ton navaghion»**, (mer des naufrages) L'île blanche, **«Lefko Nissaki»**, le **«Tunnel blanc»**, la chapelle, (**«Parekissio»**), les **«compartiments blancs»**, (**Lefka diamerismata**), la salle des **«Petits lits blancs suspendus nuptiaux des nymphes»** la **«Salle rose»**, la **«Tour de Dirou»**, la **«Cathédrale»**, le **Kiosque**, la

«Meghali Thimonia», (la grande meule), le «Diadromios ton thavmatou», (corridor des miracles), le lac «Des Océanides», avec les palmiers et la «Petite meule», le «Petit ours blanc» et les «Colonnes d'Hercule».

A ce point, le cercle lacustre tracé par les barques est complété et elles retournent au quai de la sortie par le «Corridor central»

Enfin, les colonnes et les stalagnites qui poussent à travers l'eau, ont été formées lorsque les eaux du fleuve souterrain étaient plus basses et soulit sec, à l'époque où le Péloponnèse du Sud a été submergé tandis que la mer s'est élevée de plus de 15 mètres. Ainsi, la conche du fleuve a été remplie en cachant les bases des colonnes et stalagnites, de sorte que les barques emmenant les visiteurs, trouvent leur passage à travers elles. Les visiteurs vivront quelques heures dans un vif souvenir pendant toute leur vie.

L'exploration de la grotte commença en 1949 par le couple J. et A. Petrochilou qui se sont noblement offerts à cet effet, et continua jusqu'en 1950, date à laquelle est survenue la mort du premier.

Malgré les difficultés techniques énormes, l'exploration est toujours continuée par l'auteur du présent, dans l'espoir de la découverte des sources du fleuve souterrain, chose qui aiderait à l'approvisionnement de la région en eau potable car elle manque totalement d'eau et est approvisionnée d'eau de pluie.

La mise en valeur des grottes est la même que celle de la précédente. Enfin, des recherches sousmarines ont été exécutées en divers temps par la S. S. E. et la Fédération de Sport sousmarin. Des groupes sous la supervision du lieutenant de vaisseau E. Papagrigorakis et de Mme A. Petrochilos composé des MM. Leucaditis, Boucas, Galanos, Vlachos et Calathas sont entrés plusieurs fois et la dernière en février 1971, ils sont avancés 300 m loin du dernier site levé. Mr D. Haralambous, hydrogéologue de l'N.I.G.M.R., vice-président de la S.S.G., participa aussi.

